

Portre
Sezai ŞENGÖNÜL

100 YILIN ADAMI

İSMAİL SAFA VAYISOĞLU (1907-2008)

Evet Yüzyılın adamı; bir asrı yıl yıl yaşayarak, kendini Kadirli'ye, memleketine vakfederek yaşayan, “Halka hizmet etmenin, Hakka hizmet etmek” olduğunu bilerek yaşayan geçtiğimiz günlerde Mide kanaması nedeniyle tedavi gördüğü hastahane de 101 yaşında hayata gözlerini yuman, 100 yılın tanığı İsmail Safa Vayısoğlu için bu söz sanırım abartı olmaz; eksik kalır belkide yaptıklarının bilincinde olunca. Onu anlatmak hiç kolay değil benim için, çünkü o kadar şey varki yaptığı belki yapmadığı şeyleri anlatsam dahamı iyi olur diye düşündüm okuyup araştırdıktan sonra, bildiklerime bulduklarımı da ekleyince. Çok ilginçtir belki Safa bey'in hayatının bir yılında yaptıklarını, çok az insan ömrünün sonuna kadar belki yapmıştır, belkide hiç yapamamıştır, ömrünü Memleketi için ağartmış bir insan o. Bilmeyenlerimiz için ve onun anısına hayatından, hizmetlerinden dağarcığıma toplayabildiğim bilgileri sizle paylaşacağım ve onu yadedeceğiz bu yazımızda; tarihe kayıt düşmek adına. “Tırşik” dergisine'de bu vesileyle teşekkür ediyorum vefa borcu olarak okuyacağınız sayfeleri “İsmail Safa VAYISOĞLU” hürmeten ayırdığı için.

İ.Safa bey babasının bir yere el yazısıyla düştüğü not'a göre 1907 yılında doğmuş, O zamanlar küçük bir yerleşim birimi olan ve Ermeni aileleri ve Türklerin içiçe yaşadığı fakat Türk ailelerin çoğunluk olduğu bir mahallede Kadirli'de. Sefa bey çocukluk yıllarında ermeni çocuklarla oynadığı, gibi bazende onlarla kavga, mücadele etmiş. 1914 yılında Kars-ı Zülkadriye Rüştiyesine başlar, 1915 yılında Hamidiye Medresesine geçer, 1924 de Adana idadisine(Ortaokul), 1928 de Adana Sultanisine (Adana erkek Lisesi) girer. 1931 yılında İstanbul üniversitesi (Dar-ül Funün) hukuk fakültesine girer, 2 yıl burada okur, babasının ısrarı üzerine fikir değiştirir, tıp fakültesine girer 3 yıl okuyabilir burada çünkü hastalığı buna müsaade etmez ve okulunu aile baskısıyla bırakır, 1938 yılında askere gider İslahiye ve İskenderunda tamamlar vatani görevini. Daha sonra hayatını üniversite yapar, araştırır okur, çalışır üniversiteyi bitiremez ama bir çok insanın okuyup bitirebileceği bir çok okul yaptırır/yapılmasında büyük katkı sağlar.

1942 Yılında kendisinden önce rahmetli olan sevgili eşi Nigar hanımla evlenir, 3 kız bir erkek olmak üzere dört çocukları olur, hepsini Safa bey üniversitelerde okutur Eczacı yapar, Profesör , Fizikçi, Kimyacı yapar, evlatları da çok iyi yetiştirir 9 torununu görür sağlığında, onları sevme, dedelik yapma imkanına sahip olur. Daha sonra CHP saflarında siyasete başlar

bir süre, Sonra Demokrat Partiye geçer, Adanada ve Kadirlide DP Kurucusu olarak görev alır ve DP nin Kadirli'de başkanlığını yapar, İlk defa Kendi Ata Dede köyü olan “Aşağı Çıyanlı” köyüne DP nin şubesini açar Celal BAYAR'ı, parti ileri gelenlerini çağırır açılışa ve yemek verir. 1950 Yıllarında DP iktidara gelir Kadirlide ilçe başkanıdır Sefa bey resmi olarak artık bu sürecin sonunda.. Bu dönem Sefa bey'in Kadirli'ye ve çevresine yaptığı hizmetler açısından en önemli ve en verimli dönemlerdir, neler mi yapar bu dönemde ?.

Eski Hükümet Konağının yerine Şimdiki kullanılan yeni Konağı yaptırır, “Ala Cami”nin Çevresini açtırır kamulaştırır, oradaki insanları, aileleri şimdiki Rasim Ünal ilkokulunun bulunduü yere nakleder, bu okuluda “Rasim Ünal”Anısına yaptırır, Motorla çalışan elektrik santrali yaptırır, Kalaaltı İçme suyunu merkeze getirmek için emek sarfeder, Kadirli Köy Kadastrosunun yapılmasını sağlar, 100 abonelik telefon santralinin kurulmasını sağlar, Kadirli-Adana-Kozan yolunu stabilize yaptırır, Sıtma ile etkin mücadele için Ücretsiz Cibinnik ve Hastalara tedavi için gerekli olan Kinini bedava dağıttırır, ilaçlama yaptırır, sivrisineklerin halk'a fazla zarar vermemesi için. Tüm Bunları bilen duyan Celal BAYAR bir gün Sefa bey ile görüşmesi esnasında şu sözü söyler; “Safa ber bu kadar şey yaptın, istedin ama bunların içinde senin hiç şahsi isteğin olmadı neden der.” Sefa bey ise şu güzel cevabı verir ona”Kadirliye yapılmış hizmet bana yapılmış hizmettir”, bunun üzerine Celal BAYAR, Sefa beyi alnından öper ve“Senin gibi 50 ilçe başkanım olsa , Türkiye'yi arşı alaya çıkartırım” der.

Sonra Sefa bey geçen zaman içerisinde bazı şeylere tanık olur ve bunlardan rahatsız olur, yıl 1953 dür, parti yavaş yavaş kendi deyimiyle”Çıkarcıların” eline geçmeye başlamıştır bu yüzden ayrılmaya niyetlidir, bu sıralarda CHP nin kapatılması için tahkikat komisyonları kurulmakta, halkı isyana teşvik ediyor diye söylentiler ortalıkta dolaşmakta, muhalefet susturulmaya çalışılmaktadır, ve vatan cephesi adı altında bir oluşum kurarak kendilerinden olanları bu cepheye çekme çalışmalarını başlatmışlardır , tüm bunlara şahit olan Sefa bey rahatsızlık duymaktadır. Aynı yıl partiden ayrılır başka tatsızlıklarda tezahür edince.

Daha sonra İhtilal kaymakamı ve aynı zamanda Belediye başkanı olan Mehmet CAN ile Kadirli için çalışmalarını uyumlu bir şekilde birlikte sürdürür Sefa bey. “Kadirli Kalkındırma Derneğini” kurarlar Kadirli için yapılacak tüm önemli hizmetlerde bu derneğin payı büyük olacaktır. Yine Kaymakamla birlikte Kadirlide su baskınlarına neden olan Savrun çayının yatağının değiştirilmesi projesini gerçekleştirirler ve yatağı şehir dışına kaydırırlar, 250 dönüm arazi üzerinde “Maarif”ormanlığı kurarak uygun bir yerine Çeşitli yerlerde bulunan Şehit mezarlarını naklederek “Şehitlik Mezarlığı ve Anıtı”oluştururlar, Kuva-i Milliye Cemiyetini Kurarlar,yine Karatepe/ Arslantaş Müzesinin misafirhanesini Kadirli Kalkındırma derneği vasıtasıyla donatırlar, Avluk köyündeki Kokar suyu(Şifalı Su) turizme kazandırılır tesis haline getirilerek, Yine Mehmet CAN vasıtasıyla 18 derslik yapmak için devletten yardım alınır ve Sefa bey'in büyük gayretleriyle 36 köye ilkokul yapılır bu yardımla, Sefa bey'in Başkanı olduğu “Kadirli Kalkındırma Derneği” vasıtasıyla bu okulların tüm ihtiyaçları giderilir.

Bunlar İ.Safa VAYISOĞLU'nun ortak olarak yaptığı hizmetler, birde Kendi Şahsi hizmetleri bağışları var bunlardan da bahsetmek istiyorum bildiğim ulaşabildiğim kadarıyla ;

Cami arsası bağışlıyor Kadirliye bir tane, Beton bir köprü Menfez yaptırıyor, yine cami ve okul yapımı için “Belen” köyüne 10 dönüm (10,000 m.) Arsa bağışlıyor bu cami ve okulun masraflarının karşılanması için 50 dönüm (50,000 m.) arsayı Meşe ormanlığı olarak vakfediyor.

7 Mart 1943 yılında Kadirli kurtuluş derneğini kuruyor, 1951 yılında Adana da kurulan “Türkiye Kuva-i Milliye Mücahit ve Gazileri” Derneğinin kadirli şubesini kuruyor, Daha sonra Uzun yıllar benimde İstanbul koordinatörlüğünü yaptığım, Kadirli Eğitim ve Kültür Vakfını (KAVAK) Safa beyinde katkılarıyla kuruyorlar ve Safa Bey Rahmetli olana değinde bu vakfın Kadirli Şube başkanlığını yapar.1958 yılında çekilen “Karacaoğlanın Kara Sevdası” Filminin çekiminde çok büyük yardımları olur. Yine Sadi IRMAK'ın başbakan olduğu dönemde ve bilgisi dahilinde Safa bey ve bir grup insan “Karacaoğlanın” Nereli olduğunu tesbit etmek için araştırma yaparlar bu çalışmalar için günlerce Çukurovanın muhtelif yerlerine gidilir Safa beyle birlikte. Kadirlinin Tarihi isimli kitabın yazılmasında bilgi belge ve katkıları olur.Yerel Televizyonlar birliği tarafından Halk kahramanı seçilir.

Tüm bu yaptıklarını bilmediğim bir zaman diliminde sanırım 2003 yıllarında idi, (tanıyor ve seviyordum ama bu kadar hizmeti geçtiğini bilmiyordum), Adanada çocuklarının birinin evinde idi telefonda biraz hasbihalden sonra, Safa beye şu soruyu sormuştum bu kadar hizmeti, fedakarlığı niçin hangi duygularla yaptınız ?

Cevaben ; Çoğunu siyasi iktidarlardaki nüfüzümü kullanarak Allah rızası için, gelecek Nesillerin inşası için, şahsi yaptıklarımıda 2000 dönüme yakın kendi mülküm olan arazilerimi satarak, bağışlayarak yaptım demişti ve çok Şaşırmıştım, bu insan ki "Mal'ın Canın Yongası" olduğunu bilen bir insandı, ama ona Malı Hükmedememiş , Kadirli sevgisi, Memleket sevgisi, ve herşeyden önce Allahın rızası için sevdiği insanlara hizmet etme aşkı hükmetmişti. Bu sevgiyi teyit edercesine Kulağa Küpe olacak sözler diye 10 maddelik bir metni Mermer sutuna yazdırıp evinin önüne 2006 yılında astırmıştı ve o maddelerden ikisinde “Mal sahibi Mülk sahibi, hani bunun ilk sahibi”,“Hilkatle abes yoktur O, hiçbir şeyi beyhude yapmaz ve yaratmaz. Allah'a şükretmekten başka çıkar yol yoktur” Sözleri vardı.Hayat felsefesini ele veriyordu Safa bey bu sözlerle. Saygı duymamak, sevmemek mümkünmüydü, bunları yazan bir insana. . Diliyorum böyle vefalı insanlar toplumumuzdan ve aramızdan hiç eksik olmazlar. Artık o yok ama hizmetlerinden belkide kıyamete değin faydalanacak insanlar var, yani yine aramızda yine kalbimizde olacak her daim. Yakınlarına Başsağlığı, kendilerine de Rahmet diliyorum tüm hemşehrilerim ve şahsım adına.

